

Posudek vedoucího/opponenta závěrečné práce

Autor závěrečné práce: Jakub Janda

Název práce: Rituál – mezi výtvarným a divadelním

Vedoucí závěrečné práce: MgA. Jan Pfeiffer

Oponent závěrečné práce: MgA. Lenka Tsikoliya

Obor: N VV-ZUŠ (7504T290)

Akademický rok: 2022/2023

Obsah a cíl práce:

Ve své diplomové práci se Jakub Janda věnuje tématu rituálu v jeho historicko-sociálních souvislostech a nabízí využít pedagogický potenciál prozkoumání rituálu nejen jako uměleckého cvičení, ale i jako náhledu do dobového kontextu.

V teoretické části práce autor vymezuje pojem rituálu, rozděluje ho na kategorie a popisuje je skrze historické příklady od pravěku přes vídeňský dvorský ceremoniál až po rituály totalitních ideologií dvacátého století. Právě rituály vídeňského dvora 18. století jsou pro autora zvláště důležité, jelikož na ně navazuje didaktická část práce a pedagogický úkol. Teoretické části práce se dá vytknout absence zdrojů, příp. neozdrojovaná tvrzení, především při vymezení základních pojmů a definicí. Naopak je vhodně a dostatečně ilustrovaná historickými příklady popisovaných druhů rituálů.

Didaktická část práce začíná poněkud obecným pojednáním o roli učitele při formulaci náplně výtvarné výchovy. Na to navazuje historický přehled role kresby v českém školství, především v období vlády Marie Terezie. Přitom není zcela jasné, zda zaměření na toto konkrétní období je odpovědí na autorovu otázku: Co se může stát předmětem pedagogického úkolu, anebo souvisí s celkovou autorovou zálibou v tomto tématu. Obecně didaktickou část považuji za méně konzistentní.

V rámci pedagogického úkolu autor podrobně popisuje operu Rosenkavalier a rituály, které ji doprovázely. Samotný pedagogický úkol má formu výtvarné řady. Autor se snaží podnítit zájem studentů o všechny souvislosti (kulturní, politické, historické, sociální atd.) kolem vybraného tématu a v tomto kontextu mluví o pojmu Gesamtkunstwerk, který zase má vlastní kunsthistorické konotace, se kterými mohou být studenti seznámeni. Obecně jednotlivé úkoly považuji za dobře a velmi detailně zpracované a zdařilé.

V textové části výtvarného úkolu autor srovnává divadlo a akční umění a považuje za zásadní rozdíl jejich vztah k opakovatelnosti (opakovatelnost divadelního představení a neopakovatelnost akčního umění). Následně uvádí, že se zaměří na možnosti kresby ve vztahu k divadlu a k pohybu. Samotný výtvarný úkol se skládá ze tří částí, jež zkoumají roli kresby jako média ke spiritualitě, prostředku k realizaci a zaznamenávání pohybu.

Struktura práce:

(členění kapitol, logická provázanost)

Práce je rozdělena do čtyř částí: teoretická, didaktická, pedagogická a autorská. Didaktická a autorská část jsou méně přehledné a obecně slabší, naproti tomu pedagogický úkol je dobře zpracován. Považuji práci za logicky provázanou.

Věcné zpracování:

(teoretické a metodologické zakotvení, náročnost tématu, inovativnost, přínos práce, formulace závěrů)

Autor se zabývá aktuálním (v oblasti současného umění) a náročným tématem rituálu. Teoretickému zakotvení základních pojmů a kategorií chybí zdroje, některé obecnější pojednání působí naivně. Nicméně části, kde se autor zaměřuje na konkrétní problém, jsou dobře zpracované. Práci považuji za inovativní a přínosnou.

Autorská část:

(kontext českého i světového umění, reflexe vlastní tvorby, dokumentace uměleckých děl)

Autorská práce je pravděpodobně záměrně upozaděna. Výtvarná část práce zůstává u povrchu a nejde do hloubky. Prezentované kresby slouží jako ilustrace ke zmíněným tezím, nikoliv jako výzkumný nástroj, čímž nevyužívá svůj potenciál.

Správnost citace a odkazů na literaturu:

V pořádku.

Grafické, formální a jazykové zpracování:

Text obsahuje menší množství gramatických chyb, jazykové a stylistické chyby. Grafické kompilace kreseb, ilustrací a fotografií působí poněkud zmatečně, ale dodávají textu další kvalitu.

Otázky:

Jak můžeme skrze problematiku rituálu seznamovat studenty se současným uměním?

Může se kresba použít nejen k zachycení pohybu, ale i ke zkoumání možností pohybu a navrhování pohybu v prostoru?

Jaká je role autora jako umělce v kontextu této diplomové práce – má být autorská umělecká práce upozaděna vůči jeho pedagogické roli?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě:

Doporučuji k obhajobě.

Datum: 06.01.2023

Podpis: MgA. Lenka Tsikoliya